

Lulin_2
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	obornicki	
Gmina	Oborniki	
Miejscowość	Lulin	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	18.12.2013 r.	Miejsce wykonania	Dom sołtysa wsi
Czas trwania	01 h 30 min	Forma i wielkość	Plik audio: 124 MB
Przeprowadzający	P.B.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
OB_LU_003	K	ok.70 lat		
OB_LU_004	K	69 lat		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	OB_LU_003: nazwa było coś od nazwiska Lulińskiego. OB_LU_004: we wojnę za Niemca to było Lulenau.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	OB_LU_003: do wojska to zawsze mówiłam ku Żydowo, bo w tamtą stronę. OB_LU_004: koło przedszkola była Turnieja, tam była szkoła kiedyś. OB_LU_003: były tu kiedyś gdzieś Huby, mówiło się Huby, ale nie wiem gdzie. OB_LU_004: tu gdzie jest boisko, to mówiło się na to Winiary. OB_LU_004: jeszcze mówią, że idą na Murowaniec . OB_LU_004: koło Borku, to mówili że był cmentarz choleryczny.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	OB_LU_003: Kanoł, rów.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.

II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe		
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych		OB_LU_003: nie ma.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	OB_LU_004: lanie wosku było. OB_LU_003: teraz to w szkole, jak dzieci były małe to lali wosk.
2.	św. Marcina/11 listopada	OB_LU_003: niektórzy pieką w domach rogale, a kto chce to kupi. Przeważnie pieką z makiem.
3.	Adwent	OB_LU_003: dzieci chodzą na roraty z lampionami wieczorem, tak za dziesięć piąta mają. Jest wieniec z 4 świecami. Takie drzewko ładnie zrobione i kolejno idą i co tydzień jest świeca odpalana.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	OB_LU_004: rano się buty sprawdza, wypastowane muszą być, uszykowane na korytarzu.
5.	Wigilia	OB_LU_003: Gwiazdor jak przyszedł i mówi powiedz pacierz, a ja się zaboczyłam, to dostałam. Drzwi są otwarte, Gwiazdory same wchodzi, nie pytają się, tak było kiedyś. Teraz to pod choinką. Wieczera zaczyna się: życzenia, opłatek. Modlitwa albo jakaś kolęda zaśpiewana. 12 dań musi być, jakby tak wszystko policzyć to jest więcej jak 12. OB_LU_004: zupa rybna, uszka z barszczem, karp. OB_LU_003: usmażone pieczarki do ryby. Śledziowa, [śledź w śmietanie i ziemniaki w mundurkach]. Makiełki muszą być. OB_LU_004: kluski z makiem, to makiełki, makaron robi się, na słodko. OB_LU_003: piernik. Ja przed wszystkimi świętymi piekę dla pół wsi pierniki. Makowiec różny, albo zawijany, albo na blasze. Kompot z suszu, ze śliwek, suszone jabłka, ale ja nie lubiłam, bo co to takiego bez smaku, ale tradycja.

		OB_LU_004: kiedyś to dzielono się opłatkiem ze zwierzętami, to było, kolorowe do bydła. OB_LU_003: mówili że o 12 w nocy krowa głosem ludzkim mówiła. Kiedyś jeszcze jak bylim mali, to się wychodziło na dwór pilnować pierwszej gwiazdki. Choinkę w wigilię się powinno ubrać, a i teraz już mają poubierane w domach [18 grudnia]. Kiedyś to przeważnie dzieci ubierały. OB_LU_004: łańcuszki się kleiło, jabłuszka małe wieszalo, ciasteczka, cukierki.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	OB_LU_004: w pierwsze święto to raczej się powinno w domu siedzieć, w drugie to już można się odwiedzać. OB_LU_003: ja obiadu nie gotuję w ogóle, tyle jest naszykowane. OB_LU_004: my też obiadu nie gotujemy.
7.	Sylwester/Nowy Rok	OB_LU_003: golonka, ja jeszcze karpia smażę, bo zawsze zostawię. Uliczki my non stop szukali, albo pastą malowali szyby. Mi jeszcze kiedyś wymalowali pamiętam, może z 10 -15 lat temu.
8.	Trzech Króli	OB_LU_004: u nas nie ma, nie chodzą. Kiedyś chodzili poprzebierani OB_LU_003: ja kadzę dom i musi się pisać KMB na zewnątrz drzwi. Kadzę wszystkie pomieszczenia, kładę na szufelkę metalową, otwieram popiół i sypię tego kadzidła i chodzę i taki ładny zapach.
9.	Kolędnicy	OB_LU_003: tu nie ma.
10.	MB Gromniczej	OB_LU_004: gromnicę to jak burza. OB_LU_003: moja mama to wystawiała w okno. Krzyżyk i świeca zapalona. I przy zmarłym też się świeciło. Jak umierał, to gromnicę dawają w rękę.

11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	OB_LU_003: pączki. Koniec to Podkoziołek. OB_LU_004: koniec to ostatki, w domach.
12.	Topienie Marzanny	OB_LU_003: w szkole, na rowie topią ,na Kanole.
13.	Środa Popielcowa	OB_LU_003: worki z popiołem co się odwrócił, to były powieszony, to tu to tu. Szmatkę na drucie i trochę popiołu, haczyk się taki ładny zrobiło. OB_LU_004: i post, przeważnie śledzie, kiedyś to oleje lniane, teraz już mniej. OB_LU_003: kiedyś a i teraz nawet na wigilię ludzie kupują olej i ziemniaki ugotowane i olej se nalejesz na miseczkę i ziemniaki i ładnie sobie jesz z tym olejem. Bardzo dobre, posolić trochę i z cebuleczką, albo niektórzy maczali z chlebem, chleb mieli suchy i tak jedli.
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	OB_LU_003: palma jest taka naturalna z drzewa, dekoruje się ładnie i wstążeczką ładną, bukszpan. Ja to ją trzymam i potem do pieca spalę, tak samo jak zioła na Matki Boskiej Zielnej.
16.	Triduum Paschalne	OB_LU_003: kiedyś loli na boże rany. Na boże rany biją barany. OB_LU_004: a teraz to już chyba tego nie ma. OB_LU_003: jest czuwanie, otwarty kościół i jak kto może, tak idzie. Żeby Pan Jezus nie był sam, nieraz i dwie babcie zostaną, ale zawsze ktoś musi być. W Wielką sobotę jest święcenie ognia i wody. Ognisko robią koło kościoła i wodę święconą można sobie przynieść do domu.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	OB_LU_003: na Wielkanoc są torty. OB_LU_004: święcenie koszyczka tu w kaplicy, kiedyś w świetlicy, jak była. OB_LU_003: długo też ksiądz do krzyża jeździł. OB_LU_004: musi być jajko, szynka, kiełbaska, babeczka są takie teraz malutkie, gotowe, baranek z masła musi być

		obowiązkowo, sól, pieprz. OB_LU_003: śniadanie po rezurekcji. Na 6.00 jest w Żydowie a tu na 9:30. Jest dzielenie się jajkiem. Z koszyka się poroznosi na stoły to święcone. I jedno jajko to przekroję na 4-5 części. OB_LU_004: zależy ile w domu ludzi. OB_LU_003: mazurek, bigos, biała kiełbasa, żur z kiełbasą. Na zajęcia teraz dzieci to za pieniędzami patrzą. Kiedyś się ładnie pod krzoczki zanosilo. My robili gniazdko i my schowali i teraz dzieci szukały gdzieś pod krzakami, tak długo szukały, aż poszukały. Skorupki z poświęconych jajek nieraz dam kurom, ale przeważnie spalają, bo co to zrobić z tym?
18.	Poniedziałek Wielkanocny	OB_LU_003: śmigus-dyngus, i teraz leją się jeszcze ale mniej. Tak jeszcze z 3-4 lata, to z tymi wiadrkami jeszcze tak latali. Kiedyś się lali, a teraz jakbyś kogoś tak oblała, to Matko Boska!
19.	Zielone Świątki	O_LU_003: w kościele msza jest. Kiedyś były brzoźki. Piaskiem wysypywali białym ,kratę taką przed domem. Łabuzie przynosili i nad drzwiami musiało być . A teraz już nie ma nic z tego.
20.	Boże Ciało	OB_LU_003: kiedyś się gałązki brzoźki zabierało do domu, a teraz już nikt ci nie zabierze. Są 4 ołtarze tu we wsi, w czwartek przypada, a u nas już w niedzielę się robi ołtarze. OB_LU_004 jest procesja do 4 ołtarzy przez wioskę. W oknach wystawiają obrazy, świece. OB_LU_003 Każdy koło swojego domu coś robi. W oktawę Bożego Ciała to się jedzie do Żydowa i są 4 ołtarze też i każda wioska ma wytypowane i jedzie stroić. Dzieci sypią kwiaty i matki idą ze świecami koło dzieci, prawidłowo. Kiedyś się tak szło z gromnicą i teraz to jest u nas. Kiedyś wianki pletli, a teraz nie.

21.	św. Jana	OB_LU_003: to nic.
22.	MB Zielnej	OB_LU_004: plecenie i święcenie wianków w sierpniu. OB_LU_003: teraz taki snopek, bukiet z pola, zioła, zboża, kwiaty. Zasuszone potem palę.
23.	MB Siewnej	OB_LU_003: to zboża święci ksiądz, owies. Przynosi się samemu, w pudełeczku małym.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	OB_LU_004: kiedyś to świerku się nastawiało, obłożone było i świeczki. Msza jest na cmentarzu, ale to od kilku lat, bo długo u nas była w kościele i procesja zaś szła z kościoła na cmentarz.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	OB_LU_003, OB_LU_004: kiedyś wcześniej chrzcili jak teraz. OB_LU_004: kiedyś na chrzestnych to starszych brali, a teraz młodych biorą. Dziadkowie przecież trzymali. OB_LU_003: Dziecka nie można było wynosić na dwór ani pieluch nie wolno było powiesić. Czerwone kokardki, to każdy ma, przeważnie z medalikiem. OB_LU_004: Ojciec chrzestny kupował świecę, a matka szatkę
2.	Ślub i wesele	OB_LU_004: Polteram, to tłuczenie szkła. OB_LU_003: dawniej to chodzili po domach, a i jeszcze chodzą, żeby kawalerkę opić. Jak w sobotę ślub, to w piątek zawsze przychodzą. OB_LU_004: jak młoda się szykuje do ślubu, to się z ciastem częstuje i to jest tradycja. OB_LU_003: i życzenia raczej składają. Błogosławieństwo to w domu u młodej z rodzicami i dziadkami. Pod kościołem to dzieciaki zatrzymują i pieniądze zbierają.
3.	Śmierć i pogrzeb	OB_LU_004: jak umierali w domu, to przychodzili na różaniec. Okna, lustro było zasłonięte.

		OB_LU_003: Teraz do Żydowa zawożą. Po pogrzebie nie wolno zbierać zniczy i kwiatów do 6 tygodni, a nie wiem czemu.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		OB_LU_004: zupa z korbola, korbol i kulanki,
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		OB_LU_003: Pan koszyki z wikliny robi.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	OB_LU_003: są dwa krzyże tu na początku i na końcu. Może być przedwojenny, bo on już był taki zniszczony, ten na końcu. Jest kapliczka przy kościele, kapliczka Matki Boskiej. Przy krzyżach odbywały się majowe, teraz są już więcej w kościele, bo teraz już tak nie idą jak kiedyś ludzie szli. Jak byłam jeszcze mała, to my wszyscy szli. Tu gdzie te bloki, to groby kiedyś były, czaszki wykopywali tu koło krzyża. OB_LU_004: ten koło parku, to był postawiony później.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	OB_LU_003: źródelko na łące, tam kiedyś żeśmy pili wodę.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	OB_LU_004: w Sobocie jest kościół, co mówią że jest tam Sobocka Pani.

5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	OB_LU_003: na pielgrzymki do Soboty chodzą w sierpniu , przy końcu sierpnia chyba. To jest kościół pod wezwaniem Matki Boskiej.
6.	Lokalne odpusty	OB_LU_003: odpust jest i tu i w Żydowie. OB_LU_004: jest w sierpniu tu u nas. Jest 25 sierpnia, czy 26. Jest msza w niedzielę w kościele a w poniedziałek czy wtorek jest procesja na cmentarz i msza jest zawsze. To ten teraz ksiądz wprowadził. OB_LU_003: jest odpust, te budy przyjeżdżają. Msza, księża przyjeżdżają

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	OB_LU_003: sołtysowa miesiąc czasu kleiła wieniec. Czasami robią i sprzedają [mowa o kupowaniu gotowych wieńców].
2.	Dni gminy/wsi	OB_LU_004: nie.
3.	Lokalne festyny	OB_LU_003: Turniej wsi, co rok jest gdzie indziej, teraz był w Lulinie. Kiedyś był konkurs na najpiękniejsze ogrody, ale teraz już coś nie ma. Ze trzy razy chyba było i były nagrody.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	OB_LU_003: było KGW, ale nie wiem w jakich latach.